

20.	<u>Покрива правце мога пута.</u> „Јасика” Милан Ракић (признаје се само пуно име и презиме писца)	уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод; уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5); уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод.

Школска 2012/2013. година Општинско такмичење ученика гимназија Књижевна олимпијада IV разред Шифра: _____		
1.	Која од следећих дела је написао француски филозоф и књижевник Албер Ками? Међу понуђеним, подвучи наслове његових дела. <i>Куга</i> <i>Опита историја бешчаића</i> <i>Мит о Сизифу</i> <i>Зимско љетовање</i> <i>Странац</i> <i>Час анатомије</i>	
2.	На линији напиши име и презиме америчког теоретичара који, под утицајем Јунговог учења о архетиповима, проучава архетипове као елементе књижевне структуре, али – за разлику од Јунга – под архетиповима подразумева симболе, односно слике које се у књижевности појављују довољно учестало да се могу сматрати елементима књижевне структуре. _____ (име и презиме америчког теоретичара)	
3.	Усправним линијама одреди место цезуре у сваком стиху дате строфе песме <i>Реквијем</i> Миодрага Павловића. „Жене су пошле за мртвим телом смрт је остала у празној соби и спустила завесу.”	

4.	Понуђени су ти одломци из два позната дела школске лектире. Одреди који мотив је у овим делима заједнички и одговор напиши на линији. а) Владимир: Шаље те господин Годо? Дечак: Да, господине. Владимир: Он неће доћи вечерас. Дечак: Не, господине. Владимир: Али ће доћи сутра. Дечак: Да, господине. Владимир: Насигурно. б) Године самоће су га научиле да дани, када се затворе у сећања, теже да се изједначе, али да нема ниједног дана, ни затворског ни болничког, који не носи изненађење, који не вуче за собом мрежу минималних изненађења. Бивајући међу другим зидовима, подлегао је искушењу бројања дана и часова, али ова је повученост била друкчија зато што је ништа не би могло прекинути осим новинске вести о смрти Александра Виљарија. _____ (заједнички мотив)	
5.	Одреди врсту риме у следећој строфи и њен назив напиши на линији поред текста. „Зарастите у плав сан камени Ви живи, ви сутра убијени. Ви црне воде у беличастој пени И мостови над празно извијени.” _____ (назив врсте риме)	
6.	Заокружи слова испред оних описа који се односе на есеј. а) Има корене у филозофији егзистенцијализма. б) Писан је крајње субјективно, на литераран начин. в) Неговали су га енглески филозофи, француски енциклопедисти и импресионистичарски критичари. г) Представља тачку посматрања или проучавања неке појаве. д) Његов зачетник и творац термина је француски писац Монтењ.	

7.	Пажљиво прочитај следећи одломак из Камијевог романа па на линијама напиши ко у њему води дијалог. Очи су ми биле приковане за тло. Пошао је према мени, а онда застао, као да се не усуђује да крочи даље. Гледао је небо кроз решетке. „Варате се, сине мој”, казао ми је, „могло би се од вас затражити више. Можда ће вам и бити затражено”. – „А шта то?” – „Могло би се од вас затражити да видите”. – „А шта?” Ликови који воде дијалог су _____ и _____.	
8.	Подвучи стихове у којима, као језичко-стилско средство, препознајеш инверзију. „Тражим помиловање за несхваћене... За сопствене душе тамничаре, за радости својих троваче, за оне што вичу кад им се плаче...”	
9.	Препознај писца на основу понуђеног описа и његово име и презиме напиши на линији. Један је од наших највећих савремених песника модерног лирског израза. Бавио се превођењем са француског језика. Поезија му је награђивана нашим књижевним наградама, а добитник је и Аустријске државне награде за европску књижевност (1967). Поред <i>Коре</i>, <i>Непочин-поља</i>, <i>Усправне земље...</i> чувен је и по антологији умотворина <i>Од злата јабука</i>. Његово име је: _____.	
10.	На линији напиши назив стилске фигуре која доминира следећим Раичковићевим стиховима. (Њоме се истиче звучна изражајност стиха.) „Куда потону Пек И благи брег и клис? Из ране ишчиле лек.” _____ (назив стилске фигуре)	

11.	Одреди назив језичко-стилског средства у подвученом делу следећег примера. „Ни мрак, ни самоћа, ни <u>мртво падање воде</u> са чесме не узнемири је.” Подвучена стилска фигура је: а) епитет б) метафора в) оноματοпеја г) персонификација Заокружи слово испред тачног одговора.																					
12.	Понуђене наслове распореди у одговарајуће колоне, као што је започето. Наслови дела: <i>Грађанин племић, Мајстор и Маргарита, Браћа Карамазови, Плач Србији.</i> <table border="1" data-bbox="186 583 958 753"> <thead> <tr> <th></th> <th>назив дела</th> <th>име писца</th> <th>књижевни род</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>17. век</td> <td></td> <td></td> <td>драма</td> </tr> <tr> <td>18. век</td> <td><i>Плач Србији</i></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>19. век</td> <td></td> <td>Фјодор Достојевски</td> <td></td> </tr> <tr> <td>20. век</td> <td></td> <td></td> <td>епика</td> </tr> </tbody> </table>		назив дела	име писца	књижевни род	17. век			драма	18. век	<i>Плач Србији</i>			19. век		Фјодор Достојевски		20. век			епика	
	назив дела	име писца	књижевни род																			
17. век			драма																			
18. век	<i>Плач Србији</i>																					
19. век		Фјодор Достојевски																				
20. век			епика																			
13.	Теорија рецепције представља такав методолошки приступ књижевном делу који у своје средиште ставља релацију: а) објективног и субјективног приповедача; б) читаоца и књижевне критике; в) аутора и читалачке публике; г) историјског и неисторијског у делу. Заокружи слово испред тачног одговора.																					
14.	Пажљиво прочитај следећи одломак па одреди наслов дела из којег је преузет и име и презиме писца. Одговоре напиши на понуђеним линијама. „Проучио сам филозофију и право, медицину к том, па, на жалост! и богословију до краја с жудњом великом. Пуно име и презиме писца: И ту сам сада, убоги лудак, _____ ко пре, паметан исто тако; зовем се магистар, зовем се доктор чак, и десет лета је откако _____ све тамо-амо ђаке заводим, _____ на странпутице наводим. И видим да учимо узалуд!” Наслов дела из ког је овај одломак:																					

15.	На основу односа приповедача према збивањима у делу може се говорити о различитим врстама перспективе у епским формама. Како се зове она перспектива у којој приповедач унапред зна све што ће се догодити? То је перспектива _____.	
16.	У следећем одломку подвучи унутрашњи монолог. „Благодат заборав и окрутност памћења леже ван наше власти (...) Тек, по некој необичној чистоти обрису, по некој свирепој оштрини доживљавања ми можемо да наслутимо да ли ће оно што се у тај час одиграва по нахођењу оног слијепца у нама бити значајно или неважно. Такве часове готово увијек осјетим. И сам себи рекнем: пази! по свему се чини да ће ово однекуд бити значајно! ово ћеш дуго носити у себи.”	
17.	На линијама напиши имена два женска лика из Шекспировог <i>Хамлета</i>. _____	
18.	Како се назива врста стиха коју препознајеш у следећој строфи? „Вина, Мило!” – орило се, Док је Мила овде била. Сад се Мила изгубила: Туђе руке вино носе. _____ Ана точи; Ана служи, _____ (назив врсте стиха) Ал’ за Милом срце тужи.”	
19.	Ако је тврдња тачна, напиши Т, ако је нетачна, напиши Н. а) Прича <i>Башта сљезове боје</i>, из истоимене збирке приповедака Бранка Ћопића налази се у оквиру циклуса <i>Дани црвеног сљеза</i>. _____ б) Ћопић је <i>Башту сљезове боје</i> посветио своме пријатељу, приповедачу Зији Диздаревићу, кога су усташе убиле у злогласном логору Јасеновац. _____ в) Ликови у причи <i>Башта сљезове боје</i> су: дјед Раде, Сава Дамјановић, приповедач и учитељица. _____ г) <i>Башта сљезове боје</i> први пут је објављена 1950. године. _____	

20.	Заокружи слово испред описа који се не односи на појам „трагичка кривица”. То је: а) средство за постизање јаче и сугестивније изражајности трагичког јунака; б) непосредан повод преокрета јунакове среће у несрећу; в) поступак изазван више јунаковим темпераментом него његовим моралним особинама; г) грешка у расуђивању; кад јунак нехотице изазове несрећу.	

Решења (општинско; IV разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	<u>Куга. Странац. Мит о Сизифу</u>	Сва три дела тачно подвучена – 1 бод. Ако је још нешто подвучено, одговор се не рачуна као тачан.
2.	Нортроп Фрај	1 бод
3.	„Жене су пошле за мртвим телом 'смрт је остала у празној соби и спустила завесу.”	Два тачно одређена места цезуре – 0,5. Све тачно – 1 бод.
4.	чекање	1 бод
5.	нагомилана (узастопна рима)	1 бод
6.	б) Писан је крајње субјективно, на литераран начин. в) Неговали су га енглески филозофи, француски енциклопедисти и импресионистичарски критичари. д) Његов зачетник и творац термина је француски писац Монтењ.	Два тачна – 0,5. Све тачно – 1 бод. Ако је још нешто заокружено, одговор се не рачуна.
7.	<u>Мерсо (и) свештеник</u>	Оба тачна носе 1 бод.
8.	<u>За сопствене душе тамничаре, за радости својих троваче.</u>	Један тачно подвучен стих – 0,5. Оба тачно подвучена – 1 бод. Нешто друго поред тачног подвучено – нема бодова.
9.	Васко Попа	1 бод
10.	Алитерација	1 бод
11.	б) метафора	1 бод

12.		назив дела	име писца	књижевни род	4, 5 и 6 тачних – 0,5; 7 и 8 тачних – 1 бод.
	17. век	Грађанин племић	Молијер (Жан Батист)	драма	
	18. век	Плач Србши	Орфелин (Захарија)	лирика	
	19. век	Браћа Карамазови	Фјодор Достојевски	епика	
	20. век	Мајстор и Маргарита	Булгаков (Михаил)	епика	
13.	в) аутора и читалачке публике				1 бод
14.	Јохан Волфганг Гете <i>Фауст</i>				0,5 (признаје се само пуно име и презиме) 0,5 – тачан наслов дела (укупно 1 бод)
15.	(перспектива) свезнајућег приповедача/свезнајући приповедач				1 бод
16.	пази! по свему се чини да ће ово однекуд бити значајно! ово ћеш дуго носити у себи.				Све тачно подвучено – 1 бод.
17.	<u>Гертруда</u> , <u>Офелија</u>				По 0,5 бодова за свако тачно написано име. (Укупно 1 бод.)
18.	осмерац				1 бод
19.	а) Н б) Т в) Т г) Н				2 и 3 тачна – 0,5; Све тачно – 1 бод.
20.	а) средство за постизање јаче и сугестивније изражајности трагичког јунака				1 бод

Школска 2012/2013. година Окружно такмичење ученика гимназија Књижевна олимпијада I разред	
1.	Допуни следећу реченицу тако да добијени исказ буде тачан. Италијански путописац који је 1774. године у своме делу _____ забележио текст <i>Хасанагинице</i> зове се _____.